

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Кафедра тэорыі літаратуры

ЛАХОЎСКАЯ Ганна Вітальеўна

**ВОБРАЗЫ НІЖЭЙШАЙ МІФАЛОГІІ
Ў БЕЛАРУСКІМ І ЧЭШСКІМ ФАЛЬКЛОРЫ**

Анатацыя да магістарскай дысертацыі

спецыяльнасць 1-21 80 10 “Літаратуразнаўства”

Навуковы кіраўнік:
доктар філалагічных навук,
прафесар кафедры тэорыі літаратуры
І.В. Казакова

Мінск, 2017

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Лахоўская Ганна Вітальеўна

Вобразы ніжэйшай міфалогіі ў беларускім і чэшскім фальклоры

Магістарская дысертацыя складаецца з уводзінаў, дзвюх глаў, заключэння, спісу выкарыстанай літаратуры, дадатку.

Аб’ём: 77 старонак, 1 дадатак, 115 крыніц.

Ключавыя словы: БЕЛАРУСКАЯ МІФАЛОГІЯ І ФАЛЬКЛОР, ЧЭШСКАЯ МІФАЛОГІЯ І ФАЛЬКЛОР, НИЖЭЙШАЯ МІФАЛОГІЯ, ДУХІ ПРЫРОДЫ, ХАТНІЯ ДУХІ, ФАБУЛАТЫ І МЕМАРАТЫ, КЛАСІФІКАЦЫЯ МІФАЛАГІЧНЫХ ПЕРСАНАЖАЎ.

Аб’ект даследавання: беларуская і чэшская ніжэйшая міфалогія.

Прадмет даследавання: духі прыроды і хатнія духі ў беларускай і чэшскай міфалагічных сістэмах.

Мэта даследавання: выявіць агульнае і адрознае ў сістэме персанажаў ніжэйшай міфалогіі ў беларускім і чэшскім фальклоры.

Актуальнасць даследавання: актуальнасць даследавання абумоўлена яго сувяззю з адным з прыярытэтных напрамкаў сучаснага літаратуразнаўства – вывучэннем “агульнага і адрознага ў фальклоры і літаратуры розных народаў” [34, с.89]. У святле згаданай праблемы ў цэнтры ўвагі даследавання трапляе актуальнае пытанне аб ўсталяванні тыпалагічна адзіных і спецыфічных рыс сучаснай беларускай і чэшскай літаратуры, фалькларыстыкі і міфалогіі.

Навізна даследавання: навізна работы заключаецца ў супастаўленні беларускай і чэшскай фальклорна-міфалагічных традыцый, традыцый тых славян, што належаць да розных груп – усходняй і заходняй, а таксама ў суаднясенні тэкстаў мемаратаў і фабулатаў з канкрэтнымі міфалагічнымі істотамі.

Вынікі даследавання: прааналізаваны асноўныя вобразы беларускай і чэшскай народнай дэманалогіі. Паглыблена разуменне спецыфікі нацыянальнага пачатку ў беларускім і чэшскім фальклоры.

Галіна практычнага прымянення: матэрыялы і вынікі дадзенай працы могуць быць скарыстаныя для далейшых даследаванняў у галіне славянскай міфалогіі, а таксама для вывучэння міфапаэтычнай карціны свету беларусаў і чэхаў. Матэрыялы працы могуць быць выкарыстаныя пры складанні спецкурсаў і дапаможнікаў па кразнаўстве, міфалогіі і фалькларыстыцы.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Лаховская Анна Витальевна

Образы низшей мифологии в белорусском и чешском фольклоре

Магистерская диссертация состоит из введения, двух глав, заключения, списка использованной литературы, приложения.

Объем: 77 страниц, 1 приложение, 115 источников.

Ключевые слова: БЕЛОРУССКАЯ МИФОЛОГИЯ И ФОЛЬКЛОР, ЧЕШСКАЯ МИФОЛОГИЯ И ФОЛЬКЛОР, НИЗШАЯ МИФОЛОГИЯ, ДУХИ ПРИРОДЫ, ДОМАШНИЕ ДУХИ, ФАБУЛАТЫ И МЕМОРАТЫ, КЛАССИФИКАЦИЯ МИФОЛОГИЧЕСКИХ ПЕРСОНАЖЕЙ.

Объект исследования: белорусская и чешская низшая мифология.

Предмет исследования: духи природы и домашние духи в белорусской и чешской мифологических системах.

Цель исследования: выявить сходства и различия в системе персонажей низшей мифологии в белорусском и чешском фольклоре.

Актуальность исследования: актуальность исследования обусловлена его связью с одним из приоритетных направлений современного литературоведения – изучением “общего и различного в фольклоре и литературе разных народов” [34, с.89]. В свете названной проблемы в центре внимания исследования оказывается актуальный вопрос об установлении типологически единых и специфических черт современной белорусской и чешской литературы, фольклористики и мифологии.

Новизна исследования: новизна работы заключается в сопоставлении белорусской и чешской фольклорно-мифологических традиций, традиций тех славян, которые принадлежат к разным группам – восточной и западной, а также в соотнесении текстов меморатов и фабулатов с конкретными мифологическими существами.

Итоги исследования: проанализированы основные персонажи белорусской и чешской демонологии. Углублено понимание специфики национального начала в белорусском и чешском фольклоре.

Область практического применения: материалы и результаты данной работы могут быть использованы для дальнейших исследований в области славянской мифологии, а также для изучения мифопоэтической картины мира белорусов и чехов. Материалы работы могут быть использованы при составлении спецкурсов и пособий по краеведению, мифологии и фольклористике.

GENERAL DESCRIPTION OF WORK

Lakhouskaya Hanna Vitalieuna

Images of the Lower Mythology in Belarusian and Czech Folklore

The thesis consists of an introduction, two chapters, a conclusion, references and supplement.

Volume: 77 pages, 1 supplement, 115 references.

Keywords: BELARUSIAN MYTHOLOGY AND FOLKLORE, CZECH MYTHOLOGY AND FOLKLORE, LOWER MYTHOLOGY, SPIRITS OF NATURE, DOMESTIC SPIRITS, FABULATES and MEMORATES, CLASSIFICATION OF MYTHOLOGICAL SPIRITS.

The object of the research: Belarusian and Czech lower mythology.

The subject of the research: spirits of nature and domestic spirits in the Belarusian and Czech mythological systems.

The objective of the research: to identify the similarities and differences in the system of characters of the lower mythology in Belarusian and Czech folklore.

The relevance of the research. The relevance of the study is due to its connection with one of the priority areas of modern literary criticism – the study of "the common and different in folklore and literature of different peoples" [34, p.89]. In the light of this problem, the research focuses on the topical issue of establishing typologically uniform and specific features of contemporary Belarusian and Czech literature, folklore and mythology.

The novelty of the research. The novelty of the research is ensured by its focus on the comparison and description of the Belarusian and Czech folklore and mythological traditions: the traditions of the Slavs belonging to different groups – eastern and western, as well as the correlation of the texts of memorats and fabulats with specific mythological creatures.

The results obtained. The main characters of the Belarusian and Czech demonology have been established and described. The specifics of the national origin in Belarusian and Czech folklore have been revealed.

Practical application area: materials and results of this work can be used for further research in the field of Slavic mythology, as well as mythopoetic studying of the worldview of Belarusians and Czechs. Materials of the work can be implemented in special courses and manuals on local history, mythology and folklore.